4. TEMİZLİK – İBADET İLİŞKİSİ

İbadetlerin geçerliliği belirli kurallara bağlıdır. İbadet yapılırken dinin öngördüğü temizliklerin yapılmış olması ibadetin geçerliliği için şarttır. Günde beş vakit namazın farz kılınması Müslüman'ın gün boyu temizliğine dikkat etmesini gerekli kılmaktadır. Çünkü namazın dışındaki şartlardan olan hadesten taharet ve necasetten taharet hem necis maddelerden arınarak hakikî temizliği, hem de abdestsizlik hâlini gidererek hükmî temizliği sağlamaktadır.

Temizlik olmadan ibadet olmaz.

19. Saim Kılavuz, Anahatlarıyla İslam Akaidi ve Kelam'a Giriş, s. 29.
20. bk. Mâide suresi, 5. ayet.
21. bk. Tevbe suresi, 54. ayet.
22. Tâhâ suresi, 112. ayet.

YORUMLAYALIM

"Şüphesiz ki Allah, çokça tevbe edenleri ve iyice temizlenenleri sever."

Bakara Suresi, 222. ayet.

Yukarıdaki ayeti temizlik ve ibadet ilişkisi açısından yorumlayınız.

HATIRLAYALIM

"Temizlik imanın yarısıdır."

Müslim, Tahâret, 1.

Kur'an'ın indirilmeye başlandığı ilk yıllarda **"Elbiseni temiz tut."**[23] emrinin nâzil olmasıyla temizlik hayatın ayrılmaz bir unsuru olmuştur. Müslümanlar asırlar boyu elbiselerinin ve yaşadıkları alanların temiz olması için gayret göstermişlerdir. İslam medeniyeti temizliğe hassasiyeti sebebiyle "su medeniyeti" olarak tanımlanmıştır.

Kur'an-ı Kerim'de "**Ey iman edenler! Namaza kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi ve –başlarınızı mesh edip- her iki topuğa kadar da ayaklarınızı yıkayın. Eğer cünüp iseniz iyice yıkanarak temizlenin..."**[24] buyrularak namaz ibadetinin geçerliliğinin şartlarından birisi olarak hadesten taharetin gerekliliği beyan edilmiştir. Peygamberimiz (s.a.v) *"Namazın anahtarı temizliktir."* [25] buyurarak ibadet ile temizlik arasında sıkı irtibat olduğunu haber vermiştir.

Abdest almak maddi olarak temizlenmeyi sağladığı gibi günahların affedilmesini de sağlayacaktır. Nitekim Hz. Peygamber (s.a.v) bir kul abdest aldığında, işlemiş olduğu hata ve günahlarının yıkadığı organlarından silineceğini haber vermiştir.[26]

İbadeti en geniş anlamı olarak *Allah'ın rızasını kazanmak için fert ve toplum yararına yapılan her türlü faydalı davranış* diye tanımladığımızda, Allah'ın (c.c) rızasını kazanmak amacıyla yaptığımız her türlü temizlik ibadet sayılacaktır. Hz. Peygamber'in (s.a.v) sünnetine uygun bir şekilde vücut temizliğini yapmamız, hadislerdeki çevrenin temiz tutulmasına yönelik uyarıları dikkate alarak etrafımızı kirletmeyip temiz tutmaya çalışmamız da ibadet kapsamına dâhildir.

İslam dini, elbise ve çevreyi pis, necis maddelerden arındırmayı ifade eden maddi temizlik ve abdestsizliğin giderilmesi anlamındaki hükmî temziliğin yanında manevi temizliğe de çok önem vermiştir. Manevi temizlik; kişinin gıybet, yalan, kibir, hırs, haset, bencillik ve haram kazanç gibi kirlerden uzak kalarak temiz bir şahsiyet sahibi olmasını ifade etmektedir.

23. *Müddessir suresi, 4. ayet.*
24. *Mâide suresi, 6. ayet.*
25. *Ebû Dâvûd, Tahâre, 61.*
26. *bk. İbn Mâce, Tahâre, 283.*